

Vereniging voor Pensioenrecht

Woensdag 25 januari 2012

Highlights Pensioenjurisprudentie 2011

Dr. Lorenz van der Meij

- Wijziging pensioenovereenkomst
- 3:35 BW (gerechtvaardigd vertrouwen)
- Wet BPF 2000

- **Hof Arnhem 15 maart 2011 (PJ 2011/78)**

- 7:613 BW

- Is er een zwaarwichtig belang?

- De appellanten waren in dienst van Fundeon (voorheen de Stichting Beroepsopleiding Weg- en Waterbouw).
- Art.17 Pensioenreglement 1995: als pensioenregeling wordt herzien of beëindigd worden deelnemers in kennis gesteld.
- Wijziging van eindloon naar middelloon.

- Appellanten hebben laten weten aan bestuur Fundeon en ondernemingsraad het oneens te zijn met voorgenomen wijziging.
- OR ging evenwel akkoord en wijziging werd doorgevoerd, ondanks verzet van bonden.
- Was er een voldoende zwaarwichtig belang om eenzijdig te wijzigen?

- Appellanten voelden zich bovendien niet gebonden aan de eenzijdige wijzigingsbevoegdheid omdat zij niet wisten dat die in de arbeidsovereenkomst was opgenomen.
- Hof: appellanten hadden beter moeten weten. Een aanvulling op hun arbeidsovereenkomst was verstuurd.

- Maar is er een geldige wijziging als bedoeld in 7:613 BW tot stand gekomen?
- Hof overweegt de rol die de OR daarbij heeft gespeeld, gezien het betoog van appellanten dat OR de bonden heeft genegeerd.
- Hof: de OR heeft processueel correct gehandeld.

- Kan Fundeon een voldoende zwaarwichtig belang aantonen?
- Fundeon: harmonisering; gelijke behandeling; past in de maatschappelijke ontwikkeling.
- Hof: een zwaarwichtig belang kan worden gevormd door een financieel belang van een op lange termijn bedrijfseconomische overweging.

- De bepalingen in het pensioenreglement zijn geen “lex specialis” die uitgezonderd zijn van het beding in de arbeidsovereenkomst.
- Dit voorkomt een beroep op art. 19 PW.
- Maar: Fundeon moet inzicht geven in de financiële gevolgen. Dat is onvoldoende gedaan.

- De toets aan 7:613 BW wordt dus niet doorstaan.

Geweekte verwachtingen pensioenoverzicht

- **Rechtbank Rotterdam 16 maart 2010**
 - Stichting Beroepspensioenfonds loodsen
- **Rechtbank Maastricht 21 juli 2010**
 - Stichting Bpf schoen,leder/lederwaren
- **Rechtbank Dordrecht 5 augustus 2010**
 - DKSH Netherlands B.V.
- **Hof Amsterdam 25 oktober 2011**
 - GlaxoSmithKline B.V.

- **Rechtbank Rotterdam (PJ 2011/5)**
- A heeft gedurende 8 jaar foutieve pensioeninformatie ontvangen van SBL.
- Tegenstrijdige informatie omtrent de aanspraak van het bijzonder partnerpensioen.
- De nabestaandenpensioenrechten werden gesplitst na echtscheiding van A.
- PP van ex-echtgenote kwam te vervallen bij haar overlijden in 2000. Maar dit bleek niet uit de verstrekte informatie.

- A vordert een verklaring voor recht dat hij recht heeft op het volledige PP, op grond van een gerechtvaardigd vertrouwen opgewekt door jarenlange informatieverstrekking.
- Het PP van ex-vrouw bleef ook na haar overlijden vermeld op de UPO. A beweert dat hij er op mocht vertrouwen dat dit bedrag zou “aanwassen” bij de rechten van huidige echtgenote.

- Eiser vordert verklaring voor recht voor volledig bedrag

en

- Verklaring voor recht dat SBL door jarenlange informatieverstrekking een gerechtvaardigd vertrouwen heeft gewekt dat hij in aanmerking komt voor een volledig nabestaandenpensioen

- Rechtbank: Er is geen reden waarom het vervallen PP van de overleden ex nog 8 jaar na dato op de UPO vermeld stonden onder het kopje “partnerpensioen”. Kennelijk zat SBL hier gewoon fout.
- A had geen bijzondere kennis van pensioenen
- A heeft dus recht op een volledig nabestaandenpensioen

- **Rechtbank Maastricht (PJ 2011/3)**
- PSL heeft ouderdomspensioen van B foutief berekend.
- In 2007 wordt meegedeeld dat bruto ouderdomspensioen per 1-11/2007 €2.961,22 per maand zou zijn.
- In 2010: bruto OP per 1-4-2010 is €1.860,81 per maand.

- B had verschillende malen gevraagd of het bedrag correct was.
- Had op basis van die toezeggingen besloten tot een uitruil van OP in PP en een nieuw huis gekocht met een hypotheek van €200.000.
- B beroept zich op het vertrouwensbeginsel.

- Rechtbank: PSL had moeten weten dat er fouten gemaakt werden, vooral omdat B naar de juistheid van de gegevens gevraagd had.
- Echter: het is niet de schuld van PSL dat B zich in de hypotheekschulden heeft gestoken.

- Het gelijkheids- en rechtszekerheidsbeginsel dient gerespecteerd te worden.
- Men kan geen hogere uitkering toekennen dan aan andere pensioengerechtigden in een vergelijkbare situatie.
- Maar vergelijk met PJ 2011/130!

- **Rechtbank Dordrecht (PJ 2011/4)**
De feiten waren iets anders.
- C heeft een rechtstreeks verzekerde pensioenregeling.
- Pensioenuitvoerder had foutieve informatie verstrekt. Het verzekerde pensioenbedrag was met enkele duizenden Euro's gedaald
- C spreekt werkgever aan op zijn zorgplicht. Werkgever had als opdrachtgever een deugdelijke oplossing moeten vinden.

- Het verweer van werkgever was duidelijk: voor een foute opgave van de verzekeringsmaatschappij in afwijking van de pensioenregeling is de werkgever niet verantwoordelijk.
- Rechtbank: zonder nadere toelichting is niet duidelijk waarom C aan een door derden gemaakte fout rechten kan ontlenen jegens werkgever.

- C had trouwens kunnen begrijpen dat hier een fout was gemaakt.
- Overigens krijgt ook werkgever nog een tik op de vingers: te langzaam in het verkrijgen van inzicht in de juistheid van het bedrag.
- Iedere partij draagt de eigen proceskosten.

■ Hof Amsterdam (PJ 2011/161)

- GlaxoSmithKline B.V.
- Geschil over waardeoverdracht naar een directiepensioenregeling.
- Overzichten en polissen gingen uit van een foutieve, fictieve datum van indiensttreding.

- Hof: polissen zijn over een looptijd van 2 jaar verstrekt. Dat is een te korte periode om een gerechtvaardigd vertrouwen op te kunnen wekken.
- Er stond een voorbehoud in de polissen en voor het geval er is uitgegaan van onjuiste gegevens.

- De jurisprudentie is niet eenduidig.
- Echter: het is moeilijk om onder 3:35 BW als eiser je gelijk te behalen.
- Kennisniveau dat aanwezig geacht kan zijn is belangrijk.
- Wat zeggen de documenten? Schriftelijke disclaimers.
- Looptijd.

Wet BPF 2000

- 2 interessante uitspraken
- Hoge Raad
- Hoe ver gaat de verplichtstelling?

- **Hoge Raad 15 april 2011 (PJ 2011/81)**
PMT e.a. / Van der Tas

- **Hoge Raad 27 mei 2011 (PJ 2011/107)**
PMT e.a./ BAM Cordares

- **Hoge Raad 15 april 2011**
- Hoe ver reiken de tentakels van de werkingssfeer?
- Viel Van der Tas onder de verplichtstellingsbeschikking?

- Fondsen vorderden een verklaring voor recht dat Van der Tas vanaf 1/1/2001 onder de werkingssfeer valt.
- Van der Tas betwist dat hij werkgever is in de metaal en technische bedrijfstakken.
- Volgens Van der Tas is de verplichtstelling niet van toepassing

- Van der Tas is in feite een detacheringsbureau voor het uitlenen van werknemers aan bedrijven in de scheepsbouw.
- Dus: niet uitsluitend of in hoofdzaak werkzaam in de metaal- en technische bedrijfstakken (Pensioenreglement).

- CAO Opleidings- en ontwikkelingsfonds en scholingsverlof voor de elektrotechnische bedrijfstak 2000/2004.
Artikel 3

- Het draait om arbeidsuren.

- Volgens de Fondsen vergist het Hof zich in de veronderstelling dat de VPS slechts geldt als de eigen werknemers uitsluitend of in hoofdzaak de in de VPS genoemde werkzaamheden verrichten.

- HR: Hof heeft niet gekeken naar het criterium van het aantal uren, maar naar de vraag waar de werknemers feitelijk werkzaam zijn.

- Maar hoe zit het dan met feitelijke werkzaamheden?
- HR oordeelt dat een onderneming die mensen detacheert voor werkzaamheden die onder de werkingssfeer vallen, ook onder de VPS valt, ongeacht waar de werknemers hun werkzaamheden uitoefenen.

■ Zie arresten

■ Bpf Drankindustrie / Heineken
[HR 1986. NJ 1986/476]

■ Zaak Pensioenfonds voor de landbouw
[HR 2005]

- Is deze uitspraak een doorbraak?
- Noot Lutjens: wellicht. Het vormt een harde dam tegen ontduikingen van de verplichtstelling via pay-roll en andere vormen van uitlenen of uitzenden van personeel.

■ Hoge Raad 27 mei 2011

BAM / Cordares

■ Stichting PMT

■ BAM ontwerpt en voert werken uit op geleiderails en verkeersveiligheid.

■ BAM: wij vallen onder de werkingssfeer van CAO voor het bouwbedrijf.

- PMT: BAM valt onder de CAO voor het Metaalbewerkingsbedrijf.
- BAM moet derhalve premies en bijdragen aan PMT voldoen.
- BAM verwijst naar tekst Bouw-CAO: “verkeersveiligheidsbevorderende voorzieningen...”.

- HR: met zijn (impliciete) oordeel dat geleiderails (vangrails) onder Bouw-CAO vallen, heeft het Hof geen blijk gegeven van een onjuiste rechtsopvatting.
- Maar: Hof heeft niet gekeken naar uitsluitingsgrond in Bouw-CAO: dienstverlening op gebied van werken in staal.

- Hof is uitgegaan van een onjuiste rechtsopvatting.
- Arrest Hof vernietigd.